

บทที่ 1

บทนำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบคำ LAI และ QU ทั้งที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและขยายกริยาอื่นที่อยู่ข้างหน้ากับคำภาษาไทยในลักษณะเดียวกัน เนื่องจากคำกริยาทั้งสองนี้เป็นคำที่มีการใช้ที่หลากหลายในปัจจุบัน และยังไม่มีผู้ใดศึกษาเปรียบเทียบคำทั้งสองนี้กับคำภาษาไทยมาก่อน ในบทนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีการนำเสนอ วิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ระบบสัทอักษรที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ และคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

จากที่เคยศึกษาไวยากรณ์ภาษาจีนมา พบว่าคำ LAI และ QU นอกจากจะเป็นคำกริยาหลักของประโยคแล้วยังสามารถใช้ขยายกริยาอื่น ๆ อีก คำทั้งสองนี้ถือเป็นคำกริยาบอกทิศทาง (趨向動詞 Qū xiàng dòngcí) ซึ่งนอกจากจะแสดงถึงทิศทางการเคลื่อนที่ของผู้กระทำแล้ว ในบางครั้งยังมีความหมายอื่นที่ไม่ได้แสดงถึงทิศทางการเคลื่อนที่ ตัวอย่างเช่น

1. 他媽媽明天要來了。

Tā māma míngtiān yào lái le.

พรุ่งนี้แม่ของเขาก็จะมาแล้ว

2. 他到上海去了。

Tā dào Shànghǎi qù le.

เขาไปเชียงใหม่แล้ว

3. 這悲哀是從什麼地方來的？

Zhè bēi'āi shì cóng shénme dìfang lái de?

ความโศกเศร้าอาดูรนี้เกิดขึ้นจากไหนกันนะ

4. 這種好藥是能去病的。

Zhè zhǒng hǎo yào shì néng qù bìng de.

ยาชนิดนี้เป็นยาที่สามารถขจัดโรคได้

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าคำ LAI และ QU ทำหน้าที่เป็นคำกริยาของประโยค ในตัวอย่างที่ 1 และ 2 lái และ qù มีความหมายบอกทิศทางหมายถึง “มา” และ “ไป” แต่ในตัวอย่างที่ 3 และ 4 คำกริยาทั้งสองไม่ได้มีความหมายว่า “มา” และ “ไป” ดังในสองตัวอย่างแรก แต่มีความหมายว่า เกิดขึ้น และขจัด ตามลำดับ

นอกจากนี้เมื่อคำ LAI และ QU นี้ขยายหลังกริยาอื่น ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทาง ก็เช่นกัน นอกจากจะมีความหมายบอกทิศทางแสดงถึงการกระทำกริยานั้น ๆ ในทิศทางหันเข้าหาและออกห่างจากผู้พูดแล้ว ในบางกรณีไม่ได้แสดงถึงทิศทางการกระทำกริยานั้น ๆ เลย ตัวอย่างเช่น

1. 媽媽進屋來了。

Māma jìn wū lái le.

คุณแม่เข้ามาในห้องแล้ว

2. 小王出去了。

Xiǎo Wáng chūqu le.

เสี่ยวหวางออกไปแล้ว

3. 他終於醒來了。

Tā zhōngyú xǐng lái le.

ในที่สุดเขาก็ตื่นขึ้นมาแล้ว

4. 我看去，他還很年輕的。

Wǒ kànqu, tā hái hěn niánqīng de.

ฉันดูไปแล้วเขาก็ยังหนุ่มอยู่เลย

จากตัวอย่างข้างต้น lai และ qu ในที่นี่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทาง ไม่ได้เป็นกริยาหลักในประโยค โดยในตัวอย่างที่ 1 และ 2 คำ lai และ qu ต่างก็แสดงถึงทิศทางในการกระทำกริยานั้น ๆ ของผู้กระทำทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าในตัวอย่างที่ 1 lai แสดงถึงผู้กระทำกริยาคือ 媽媽 (Māma คุณแม่) กระทำกริยา 进 (jìn เข้า) ในทิศทางหันเข้าหาผู้พูด (ซึ่งในที่นี้สามารถทราบได้ว่าผู้พูดอยู่ในห้อง) ในตัวอย่างที่ 2 แสดงถึงผู้กระทำกริยาคือ 小王 (Xiǎo Wáng เสี่ยวหวาง) กระทำกริยา 出 (chū ออก) ออกจากผู้พูด แต่ในตัวอย่างที่ 3 และ 4 ทั้ง lai และ qu กลับไม่ได้แสดงถึงทิศทางกริยาของผู้กระทำแต่อย่างใด โดยในตัวอย่างที่ 3 lai วางหลังคำกริยา 醒 (xǐng ตื่น) หมายถึง ตื่นขึ้นมา และในตัวอย่างที่ 4 คำ qu วางหลังคำกริยา 看 (kàn ดู) หมายถึง ดูไปแล้ว

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคำ LAI และ QU ทั้งที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางนี้ไม่สามารถแปลเป็นภาษาไทยว่า “มา” และ “ไป” เพียงอย่างเดียว ในบางครั้งอาจมีความหมายอื่นได้ขึ้นอยู่กับบริบทและความหมายที่ต้องการสื่อในประโยคนั้นด้วย เมื่อเปรียบเทียบแล้วจะเห็นได้ว่าขอบเขตความหมายของคำทั้งสองไม่เท่ากับคำ “มา” และ “ไป” เลยทีเดียว มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เหมือนกัน ดังนั้นจึงควรศึกษาคำ LAI และ QU นี้ทั้งด้านความหมาย หน้าที่และการใช้อย่างละเอียด

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการดังนี้

- 1) ศึกษาความหมายและการใช้คำ LAI และ QU ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีน
- 2) เปรียบเทียบการใช้คำ LAI และ QU ที่เป็นคำกริยาและหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนกับคำภาษาไทยในลักษณะเดียวกัน

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่า LAI และ QU ในภาษาจีนนั้นสามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยาหลักของประโยคและเป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทาง ซึ่งคำ LAI และ QU นี้มีความหมายและวิธีการใช้ที่คล้ายและแตกต่างกับ “มา” และ “ไป” ในภาษาไทย

1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมและนำมาศึกษามีดังนี้

- 1) งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำ LAI และ QU ทั้งที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทาง
- 2) งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำ “มา” และ “ไป” ในภาษาไทย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

คำ LAI และ QU ในภาษาจีนสามารถทำหน้าที่ได้หลายอย่าง ได้แก่

- 1) เป็นคำกริยาหลักของประโยค ตัวอย่างเช่น

1. 他來了。

Tā lái le.

เขามาแล้ว

2. 我要到大學去。

Wǒ yào dào dàxué qù.

ฉันจะไปมหาวิทยาลัย

- 2) เป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางซึ่งมี 2 ประเภทคือ

2.1) แบบพยางค์เดี่ยว คือ ใช้วางหลังคำกริยาเพื่อทำหน้าที่ขยายกริยาหลัก ตัวอย่างเช่น

1. 請他進來。

Qǐng tā jìnlai.

เชิญเขาเข้ามา

2. 他已經回去了。

Tā yǐjīng huíqu le.

เขากลับไปแล้ว

2.2) แบบประสม คือ ใช้วางหลังคำกริยาบอกทิศทาง 上(shàng ขึ้น)下(xià ลง) 進(jìn เข้า) 出(chū ออก) 回(huí กลับ) 過(guò ข้าม ผ่าน) เป็นต้น เพื่อใช้ขยายคำกริยาที่อยู่ข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

1. 他跑回來了。

Tā pǎo huí lai le.

เขาวิ่งกลับมาแล้ว

2. 別走出去。

Bié zōu chūqu.

อย่าเดินออกไป

3) วางหน้าหรือหลังกริยาคำอื่นเพื่อแสดงถึงการกระทำกริยานั้น ๆ (แสดงความต้องการหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำกริยานั้น ๆ) ตัวอย่างเช่น

1. 他來上課了。

Tā lái shàngkè le.

เขามาเรียนแล้ว

2. 他上課來了。

Tā shàngkè lái le.

เขามาเรียนแล้ว

3. 他去看書了。

Tā qù kàn shū le.

เขาไปอ่านหนังสือแล้ว

4. 他看書去了。

Tā kàn shū qù le.

เขาไปอ่านหนังสือแล้ว

นอกจากนี้คำ LAI ยังสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบหนึ่งของคำประสมหรือวางหลังจำนวนตัวเลขเพื่อบอกจำนวนชนิดไม่เจาะจงได้ เช่น

1. 我要買一張來回票。

Wǒ yào mǎi yī zhāng lái-huípiào.

ฉันต้องการซื้อตั๋วไป-กลับหนึ่งใบ

2. 這個東西有十來公斤重。

Zhège dōngxi yǒu shí lái gōngjīn zhòng.

ของสิ่งนี้มีน้ำหนักสิบกว่ากิโลกรัม

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของหน้าที่คำ LAI และ QU เท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำทั้งสองนี้สามารถทำหน้าที่ได้หลายอย่างในประโยค แต่อย่างไรก็ตามในการวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักของประโยค และที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางแบบพยางค์เดียวเท่านั้น โดยจะกล่าวถึงทั้งความหมายและการใช้เป็นสำคัญ ในด้านการใช้คำกริยาทั้งสองนั้นจะเป็นการศึกษาตำแหน่งหรือการปรากฏในประโยค เช่น สามารถตามด้วยกรรมได้ มีส่วนขยายทั้งหน้าและหลังได้ ในที่นี้จะไม่ศึกษาถึงคำ LAI และ QU ที่ใช้แทนคำกริยาอื่นหรือคำ LAI และ QU ที่ใช้วางหน้าหรือหลังกริยาอื่นเพื่อแสดงถึงความต้องการหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำกริยานั้น ๆ ส่วนการศึกษาคำ lai และ qu ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางนั้นจะยึดตามทฤษฎีของ Liú Yuèhuá (劉月華) โดยกล่าวถึงทั้งความหมายและการใช้คำทั้งสองเช่นกัน อย่างไรก็ตามในด้านการใช้นั้นจะกล่าวถึงคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับคำทั้งสองนี้เป็นสำคัญ รวมถึงตำแหน่งของคำทั้งสองในประโยคโดย

ตั้งแปล แต่จะไม่รวมถึงคำ lai และ qu ที่อยู่โครงสร้าง “คำกริยา + lai + คำกริยา + qu” ตัวอย่างเช่น 走來走去(zǒulai zǒuqu เดินมาเดินไป)上來下去(shànglai xiàqu ขึ้น ๆ ลง ๆ)進來出去(jìnlai chūqu เข้า ๆ ออก ๆ) เป็นต้น หรือคำ lai และ qu ที่วางหลังคำ 得(de) ที่อยู่หลังกริยา ตัวอย่างเช่น 談得來(tán de lai (พูด) เข้ากันได้ดี) 合得來(hé de lai เข้ากันได้ดี) 過得去(guò de qù ยังไม่เลวนัก พอถูไถไปได้) เป็นต้น

1.6 วิธีการนำเสนอ

- 1) ชื่อผู้แต่งที่ใช้อ้างอิงในงานวิจัยนี้จะใช้เป็นตัวอักษรแทนเสียงอ่านตัวอักษรจีน (Hànyǔ Pīnyīn) และตามด้วยอักษรจีนกำกับในการกล่าวครั้งแรก สำหรับการกล่าวในครั้งต่อไปนั้นจะปรากฏเพียงตัวอักษรเท่านั้น
- 2) คำ 來(lái มา) และ 去(qù ไป) เนื่องจากเป็นคำที่ต้องกล่าวถึงบ่อยครั้ง ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงคำทั้งสองนี้อย่างรวม ๆ จะแทนด้วย LAI และ QU ดังเช่นในบทนำและบทสรุป เมื่อคำทั้งสองนี้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะใช้แทนด้วย lái และ qù และเมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางจะใช้แทนด้วย lai และ qu (เนื่องจากทั้งสองคำนี้เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางแล้วจะไม่ออกเสียงหนัก)
- 3) ในการอธิบายต่าง ๆ เมื่อมีการกล่าวถึงตัวอักษรจีน จะเขียนอักษรจีนตามด้วยเสียงอ่านและคำแปลภาษาไทยในเครื่องหมายวงเล็บ () เช่น 我(wǒ ฉัน) 進(jìn เข้า) เป็นต้น ยกเว้นการกล่าวถึงในครั้งที่สองจะให้เฉพาะคำแปลภาษาไทยเท่านั้น
- 4) ในการยกตัวอย่างประโยคที่ผิดไวยากรณ์ จะใส่เครื่องหมาย * ไว้หน้าประโยค

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคำ LAI และ QU ทั้งที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางจากหนังสือไวยากรณ์จีนต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับคำ “มา” และ “ไป” ในภาษาไทย
- 2) ศึกษาและรวบรวมประโยคตัวอย่างที่ประกอบด้วยคำ LAI และ QU จากหนังสือนวนิยายจีน
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างที่รวบรวมมาทั้งหมด
- 4) เปรียบเทียบคำ LAI และ QU ในภาษาจีนกับคำภาษาไทยในลักษณะเดียวกัน
- 5) สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6) เขียนเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เข้าใจความหมายและการใช้คำ LAI และ QU ทั้งที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและหน่วยเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนได้ดียิ่งขึ้น
- 2) เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาจีนของคนไทย และการเรียนการสอนภาษาไทยของคนจีน

1.9 ระบบสัทอักษรที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

งานวิจัยนี้ได้ถอดเสียงตัวอักษรจีนด้วยระบบ 漢語拼音 (Hànyǔ Pīnyīn) ตามแบบหนังสือไวยากรณ์จีนกลาง (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2541) ซึ่งสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะ 24 เสียง

b (ป) ¹	p (ผ, พ)	m (ม)	f (ฝ, ฟ)
d (ด)	t (ถ, ท)	n (น)	l (ล)
z (จ)	c (ช, ฉ)	s (ส, ซ)	
zh (จ)	ch (ช, ฉ)	sh (ฉ, ช)	r (ร)
j (จ)	q (ช, ฉ)	x (ซ)	
g (ก)	k (ข, ค)	h (ท)	
ng (ง)	y (ย)	w (ว)	

สัทอักษรแทนเสียงสระ 25 เสียง

1) สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว 9 เสียง

a (อา)	o (อัว + โอะ)	e (เออ)	i (อี/อิ, อี้)
u (อู)	ü (อู + อี้)	er (เออร์)	ê (เอะ)

¹ในวงเล็บคือเสียงพยัญชนะและสระภาษาไทยที่เทียบได้กับเสียงของสัทอักษรในระบบ 漢語拼音 (Hànyǔ Pīnyīn)

2) สัทอักษรแทนเสียงสระผสม 16 เสียง

ai (ไอ, อาย)	ei (เอ + อี)	ao (เอา, อาว)	ou (โอ + อู)
ia (อี + อ่า)	ie (อี + เอะ)	io (อี + โอ)	ua (อัว + อ่า)
uo (อัว + โอ)	ue (อู + เออ)	ua (อู + อี + อ่า)	ue (อู + อี + เอะ)
iao (อี + อ่า + โอ)	iou (อี + โอ + อู)	uai (อู + อ่า + อี)	uei (อู + เอ + อี)

เครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง

- เสียงหนึ่ง (ออกเสียงคล้ายกับเสียงตรีในภาษาไทย)
- เสียงสอง (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงจตุรในภาษาไทย)
- เสียงสาม (ออกเสียงไม่ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ไทยเสียงใดเลย โดยจะออกเสียงต่ำในตอนแรกและจะผันเป็นเสียงสูงในตอนท้าย)
- เสียงสี่ (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงโทในภาษาไทย)

หมายเหตุ

- 1) เสียง sh ออกเสียงคล้าย sh ในภาษาอังกฤษ ในที่นี้จะใช้ตัวอักษร ฉ แทนเสียง sh แต่ในกรณีที่ไม่สามารถผันเสียงวรรณยุกต์โดยใช้ตัว ฉ ได้ ก็จะใช้ตัว ช แทนโดยมีจุดใต้ตัว ช เป็นเครื่องหมายแสดงดังนี้ ช
- 2) เสียงพยัญชนะ ng ในภาษาจีนกลางใช้เป็นพยัญชนะสะกดเท่านั้น ส่วนเสียง y และ w เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ใช้เขียนแทนเสียงสระ i และ u ตามลำดับ เมื่อเป็นเสียงสระผสมซึ่งอยู่ในตำแหน่งต้นพยางค์ และจะใช้เขียนไว้หน้าสระเดี่ยว i และ u ตามลำดับเมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะอื่น นอกจากนี้ยังเขียน y ไว้หน้าสระ u ทั้งที่เป็นสระเดี่ยวและสระผสมเมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะอื่น
- 3) เสียงสระผสม iou และ uei ตามระบบการเขียนสัทอักษรจีน กำหนดให้เขียนเป็น iu และ ui ตามลำดับ เมื่อปรากฏร่วมกับพยัญชนะอื่น
- 4) การแสดงเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ในระบบถอดเสียงภาษาจีนกลางนี้ ต้องเขียนเครื่องหมายไว้เหนือรูปสระ หากสระนั้นเป็นสระผสมจะเขียนเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ไว้เหนือรูปสระที่เป็นหลัก

1.10 คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคำศัพท์เฉพาะที่แปลมาจากคำศัพท์เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาจีนกลาง
ดังนี้

名詞	míngcí	คำนาม
時間名詞	shíjiān míngcí	คำนามบอกเวลา
處所名詞	chùsuǒ míngcí	คำนามบอกสถานที่
動詞	dòngcí	คำกริยา
副詞	fùcí	คำวิเศษณ์
助詞	zhùcí	คำกริยาช่วย
主語	zhǔyǔ	ภาคประธาน
賓語	bīnyǔ	หน่วยกรรม
補語	bǔyǔ	หน่วยเสริมกริยา
趨向動詞	qūxiàng dòngcí	คำกริยาบอกทิศทาง
及物動詞	jíwù dòngcí	สกรรมกริยา
不及物動詞	bùjíwù dòngcí	อกรรมกริยา
趨向補語	qūxiàng bǔyǔ	หน่วยเสริมกริยาบอกทิศทาง
趨向意義	qūxiàng yìyì	ความหมายบอกทิศทาง
結果意義	jiéguǒ yìyì	ความหมายบอกผล
引申意義	yīnshēn yìyì	ความหมายโดยนัย
特殊用法	tèshū yòngfǎ	การใช้ในโครงสร้างเฉพาะ

熟語	shúyǔ	วลีที่กำหนดรูปแบบแน่นอน
兼語結構	jiānyǔ jiégòu	โครงสร้าง jiānyǔ
兼語句	jiānyǔ jù	ประโยค jiānyǔ
存現句	cúnxiàn jù	ประโยค cúnxiàn
把字句	bǎzì jù	ประโยค bǎ
被動句	bèidòng jù	ประโยคกรรมวาจก